

Újabb Ratio

Történelmileg leülepedett port kavart fel a magyarországi katolikus egyházban a Szegedi Hittudományi Főiskola tavaly decemberben, amikor benyújtotta akkreditációs kérelmét az Magyar Akkreditációs Bizottsághoz. Az akkreditáció ugyanis ez esetben azt jelenti, hogy – ahogyan a Ratio Educationis idején az egyházi középiskoláknak – az állam formai követelményeket szabhat meg az egyházi felsőoktatás intézményei közül azoknak, amelyek világiaknak adnak diplomát. A szegedi jelentkezés két okból kavart vitát: a magyar püspökök egy része úgy vélte, az akkreditáció (noha tartalmi oktatási kérdéseket nem érint) állami beavatkozást jelent az egyházi felsőoktatásba. (Értesülésünk szerint Gyulay Endre püspök egyetért a szegedi főiskola akkreditálásával.) Mások attól tartanak, hogy az egyházi felsőoktatási intézmények közül kevésnek lesz elegendő magasan képzett oktatója és oktatási feltétele, ahhoz, hogy az akkreditáción átmenjen.

A szegedi akkreditáció ügyének egyik legelőnyösebb fordulataként azt igazolta az idő, amikor 1990-ben ismét meglepedett Szegeden az egyház szellemi élcsapataként ismert jezsuita rend. Igaz, a visszavont jezsuita noviciátus a hittudományi főiskola épületének jó részét elfoglalja, de a jezsuitákkal olyan neves professzorok jöttek, akik a világ legnagyobb egyetemeinek akkreditációjához is jól jönnének. A jezsuita rend, amennyiben a városnak sikerül ésszerű megoldást találnia ingatlan-visszaigénylésére, egyedülálló hittudományi könyvtárral, jól képzett fiatal oktatói utánpótlással és kiterjedt nemzetközi ösztöndíj-kapcsolatokkal szállna be a hittudományi főiskola révén az alakuló szegedi univerzitás munkájába.

A szegedi főiskola akkreditációs megmérettetése feltehetőleg nem várat sokat magára. Előre látható, hogy amennyiben a komoly egyházi főiskolák nem kívánják a külföldi pénzrel befeszkelődött szekták hétvégi „főiskoláival” egy listán szerepelni, akkor vállalni fogják a megmérettetést.

Panek Sándor

Környezetvédelmi főszak

● Munkatársunktól

A környezetvédelem kötelező tananyagként szerepel a Nemzeti Alaptantervben. Hiányoznak viszont azok a képzett szakemberek, akik a környezeti ismereteket a kívánatos színvonalon tudják oktatni. A környezetvédelem területén és érdekében tevékenykedni tudó, felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek iránti igényt felismerve hozta létre négy éve négy szegedi felsőoktatási intézmény a KÖTKORC-ot, a Környezet és Természetvédelmi, Kutatási, Oktatási Regionális Centrumot. A központban a JATE, a SZOTE, a tanárképző főiskola és a SZÉF 13 tanszéke működik együtt, hogy az élet különböző területein működő tanárok, biológusok, vegyészek, orvosok, mérnökök, közigazgatási szakemberek

eredeti végzettségüket kiegészítve környezetvédelmi szakképzettséget szerezzenek. A képzés eddig posztgraduális formában folyt, vagyis diplomával rendelkezők jelentkezhetek rá. A résztvevők nagy része kémia, fizika, biológia vagy földrajz szakos tanár volt.

A KÖTKORC működését a FEFA, az OMF és a TEMPUS pályázatainak nyert pénzei is segítik; ezáltal lehetővé vált a képzés technikai hátterének kialakítása. A programban résztvevő hallgatók számára lehetőség van arra, hogy bekapcsolódjanak az európai oklevelet adó ökoteknikai képzésbe is. A képzés a JATE Természetvédelmi Karán nappali tagozaton, A-szakonként is elindul majd, az engedélyezés már folyamatban van.

Mediterrán integráció

● Munkatársunktól

A Mediterraneummal, de legfőképpen a Spanyolozással foglalkozók számára jelent érdekes olvasmányt a József Attila Tudományegyetem Új- és Legújabbkori Történelmi Tanszékének A mediterráneum és az európai integráció című kiadványa, melyet a szerkesztő, J. Nagy László professzor a tavalyi című barcelonai euromediterrán csúcsértekezlet tapasztalataihoz ajánl.

Az egyetem által kiadott kötetben J. Nagy László: A Mediterráneum és az európai integrációs folyamat (Adalékok a történelmi háttérhez), Harsányi Iván: A félperiféria betagozódása az európai in-

tegráció szervezeteibe. Mediterrán tapasztalat – kelet-közép-európai kilátások, Szilágyi István: A spanyol külpolitika és az európaizálódás folyamata, Sipos Katalin: A spanyol gazdaság stabilizálása az 1950-es évek végén, és Sipos Miklós: A görög mezőgazdaság és az Európai Gazdasági Közösséghez csatlakozás című tanulmányok szerepelnek. Az anyagok olyan problémákat feszegetnek, mint a mediterrán vidék mostani integrációs törekvéseinek történelmi háttere, a térség uniós felvételének lehetőségei tekintettel a kelet-közép-európai országokra, vagyis a „vetélytársakra”, illetve a spanyol és a görög gazdaság viszonyulására az Unió, illetve a korábbi EGK által megkövetelttelhez.

● Egyházi főiskola – világi követelmények Az akkreditáció küszöbén

Dr. Turay Alfréd: „A Szegedi Hittudományi Főiskolának nem kell félnie az akkreditációtól.” (Fotó: Miskolczi Róbert)

Az egyházi felsőoktatási intézmények Magyarországon először kerülnek olyan a helyzetbe, hogy állami oktatási követelményeknek kell megfelelniük. A katolikus hittudományi főiskolákon egyre több világi hallgató is tanul, s ha az intézmény nem felel meg az állami akkreditáció követelményeinek, az ott szerzett diplomát sem ismerik el. Az alábbi interjú Turay Alfréd professzorral, a Szegedi Hittudományi Főiskola rektorával készült, miután a főiskola a magyar egyházi felsőoktatási intézmények közül elsőként elindította akkreditációs folyamatát.

● **Rektor úr, nyilvánvalónak tűnik, hogy a hittudományi főiskolák húzódnak az akkreditációtól. Ön mi előnyét látja mégis?**

– A rendszerváltás után az egyházi vezetők nyakra-főre kezdték volna alapítani az új főiskolákat, vagy felújítani a megszűnteket, jöhet a meglévőket sem tudjuk megfelelő szinten ellátni. Szerintem az akkreditáció a realitással szembeesít, és visszafordítja ezt a rossz irányú folyamatot. Az akkreditáció,

mint tudjuk, kifejezetten a képzés formai feltételeit és nem a tartalmát vizsgálja. Ellenőri például, hogy van-e megfelelő számú tanszék, van-e rendes könyvtár, vannak-e főállású oktatók és megfelelően képzettek-e. E feltételekkel az iskola működtetése kénytelen megtartani a Rómából előtraktat is.

● **Mit gondol, miért egyedül a Szegedi Hittudományi Főiskola adta be az akkreditációs kérvényt?**

– Sajnos a magyar katolikus felsőoktatási intézmények nincsenek abban a helyzetben, hogy ki merjenek állni egy ilyen vizsgálat elé. Én hosszú évek munkájával tudtam olyan szintre hozni az intézetet, hogy ne kelljen félnie az akkreditációtól, s ezt az utat a többi intézménynek is be kell járnia. Ehelyett azonban jelenleg egy moratóriummal a szegedi akkreditációs kérelmet is leállította a Magyar Püspöki Kar. Úgy tudom, a moratórium idején megpróbálja egységesíteni álláspontját és egyes kéréseket megfogalmazni az akkreditációs szintet illetően. Ez jó néhány hónap késést jelent majd, de valószínűleg így is a szegedi főiskola lesz az első akkreditált egyházi felsőfokú intézmény.

● **Úgy érti, a Magyar Püspöki Kar megpróbálja módosítani az akkreditációs feltételeket?**

– A kérések tartalmát nem ismerem, de gondolom, hogy az akkreditációs követelményeket kívánják a legkevésbé csökkenteni. Amennyiben ezeket az akkreditációs bizottság teljesíti, az a felsőoktatás színvonalát is csökkenti majd.

● **A szegedi főiskola nemrég került affiliációba a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel. Elképzelhető, hogy az egyetem nem felel meg az akkreditáción, a főiskolája pedig igen?**

– Ez jelentette az egyik nagy gondot a püspöki kar előtt; meg is fogalmazták, hogy vajon a leányt előbb akkreditálják-e, mint a mámat? Én ezt nem tartom annyira abszurdnak; rendben van, hogy amikor lánykérőbe mennek, megnézik a mámat is, de az akkreditációig talán csak nem terjed ez az érdeklődés... Komolyra fordítva a szót: lehet, hogy heleten múlik csak, és a Pázmány egyetem teológiai karát is akkreditálják.

● **Rektor úr, hogyan képzelte el a hittudományi főiskola szerepét a szegedi univerzitásban?**

– Hadd kezdjem azzal,

hogy alapító tagjai vagyunk az egyetemi szövetségnek, s kezdettől fogva felhőtlen a viszonyunk minden résztvevőjével. Rajtunk múlik, hogy milyen helyre kerülünk az univerzitáson belül. Amikor még nem láttuk tisztán, hogy a szegedi univerzitás laza szövetség lesz-e, vagy egységesített, karokból álló egyetem, az eredeti tervünk az volt, hogy állami intézményként működő vállastudományi karként vesztünk részt benne. Ezt nem az univerzitás és nem az állam akadályozta meg, hanem Róma. Az egyház tart a német példától. Németországban ahol az állam teológiát működtet, ott a tanárok kinevezése és visszahívása is állami jog. Így azonban Róma nem hívhatja vissza azt a tanárt, aki számára nem felel meg. Nos, ennek ellenére én nem mondom le arról a változatról sem. Biztosan lesz megoldás, csak egyetemi tagozatként megerősödjen a főiskola. Ha más nem, akkor az, hogy az intézmény helyett az oktatókat visszük be az univerzitásba. Természetesen úgy képzeljük, hogy az univerzitás vallástudományi kara ökumenikus teológiai kar lesz, amelyen protestáns és zsidó tanárok is tanítnak.

Panek Sándor

Tanítóképzés a JGYTF-en

● Munkatársunktól

Ősztől a tervek szerint egy csoporttal beindul a tanítóképzés a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán. Amennyiben a Művelődési Minisztérium elfogadja az elé immár második, javított formában beterjesztett anyagot, elhárul az akadály a három évtizede megszüntetett, de komoly hagyományokkal rendelkező szegedi tanítóképzés elől.

Akkreditációk a tanárképzőn

● Munkatársunktól

Folyik a JGYTF-en az akkreditáció. A mintegy százoldalas kérdőív kitöltése minden tanszéket érint, a hetekben várhatóan be is érkezik mindenhol az anyag, amelyet számítógépes rendszeren dolgoznak majd fel. Az Országos Akkreditációs Bizottság küldöttsége előreláthatólag október folyamán látogat el a főiskolára, ezután fog majd eldölni, mely tanszéknek szerzik meg a következő időszakra az akkreditációt.

Új címer

● DM-információ

Május 22-én, szerdán tartott ülést a JGYTF Főiskolai Tanácsa. Egyebek között szavazásra kerül sor a főiskola új címeréről is. A címer-újítás már régóta húzódik, a korábbi pályázat sikertelensége nyomán, amikor is nem érkezett be értékelhető munka, a Hallgatói Önkormányzat úgy döntött, új pályázatot ír ki. Ezúttal Szegfű László, a Történettudományi Tanszék oktatójának pályázata már minden tekintetben alkalmasnak bizonyult arra, hogy a Tanács elé kerüljön.

Új helyen

● Munkatársunktól

Az egyházi ingatlanoként visszaigényelt Hámán Kató utcai épületből a maradék tanszék is elköltözik. Így a Főiskola épületei tovább szóródnak a város területén. Úgy tűnik, a Földrajz és Rajz Tanszéknek sikerült új helyet találni, és a jövőben a Szilléri sugárútra járhatnak majd ki a tanárképzősök.

Új főigazgató a SZÉF élén

Egyhangú voksarányul választották főigazgatót az elmúlt héten a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Karán. A 16 tagú kari tanács dr. Szabó Gábor egyetemi docensnek szavazott bizalmat, aki az egyetem rektorának megbízása alapján három esztendőig viseli majd a főigazgatói tiszteletet.

A korábban is önállósulási törekvéseket mutató élelmiszeripari főiskola új vezetője előtt most olyan teendő állnak majd, amelyek hosszú időre meghatározhatják a régió élelmiszeripari és agrárképzésének jövőjét. Várható a budapesti Kertészeti Egye-

Az élelmiszeripari főiskola kari tanácsa egyhangúlag szavazott bizalmat dr. Szabó Gábor egyetemi docensnek. (Fotó: Miskolczi Róbert)

temtől való szervezeti leválás (a főiskolán fontosnak tartják a szakmai kapcsolatok megtartását, az anya-

egyetemi oktatók meghívását), valamint egyesülve a DATE Hódmezővásárhelyi Főiskolai Karával az intéz-

mény átalakítása új, kétkarú Élelmiszeripari és Mezőgazdasági Főiskolává. Az új intézmény Szabó Gábor szerint egy műszaki-mezőgazdasági-ökonómiai profilú főiskola lesz, amely a műszaki és természettudományos reálértelmiség képzésében partnere lehet a Szegedi Felsőoktatási Szövetségnek. Ez azt is jelentheti, hogy a regionális együttműködésben ésszerűsíthető a műszaki értelmiség képzése, rugalmasabbá tehető az intézmény alkalmazkodása a különböző diplomátpusok iránti kereslethez.

Az integrációval a hallgatók számára megvalósulhat az átjárhatóság is, de lehetőség nyílik a többszintű diploma elérésére is. Ez azt jelenti, hogy a felsőfokú ok-

tatásban elvégzett egy-két év sem vész majd kárba, lévén lehetőség lesz rövidebb ciklusú képzésre is, valamint a fordított irányú mozgás, a főiskolai képzésből az egyetemi képzésbe való belépés sem lesz lehetetlen.

Az új főigazgató fontosnak tartja az oktatás korszerűsítését is, különböző új szakirányok bevezetésével. Bővítés várható három szakterületen is. Egyrészt a környezetgazdálkodás, környezettechnika és környezet-megtartás, másrészt a minőségsgazdálkodás, a minőség-ellenőrzés és a biztonságos termékellátás, végül pedig a az agrobusiness, a logisztika-informatika és a terméktervezés lehetnek az új, piacorientált szakirányok.

P. J.